

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET
TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

2010-010-6 SÚLYOS VÍZIKÖZLEKEDÉSI BALESET

**Makó, Maros 24,7 fkm
2010. február 01.**

**szívókotró
MG-10022-40**

A szakmai vizsgálat célja a víziközlekedési baleset és a rendkívüli hajózási esemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény,
- a Londonban 1974. november hó 1. napján kelt „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978) kihirdetéséről szóló 2001. évi XI. törvény,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbv.),
- a súlyos víziközlekedési balesetek és rendkívüli hajózási események vizsgálatának részletes szabályairól szóló 9/2006 (II. 27) GKM rendelet,
- illetve a Kbv. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos víziközlekedési balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a rendkívüli hajózási eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az A.849 IMO Code-ban (Code for the Investigation of Marine Casualties and Incidents) foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen Zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött Zárójelentés-tervezet szolgált.

A Zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket. A Zárójelentés-tervezethez a Hom-Ker Kft részéről a törvényben meghatározott időn belül észrevétel érkezett, és ezeket az észrevételeket a Zárójelentés elkészítésekor figyelembe vettük, és a szükséges javításokat elvégeztük.

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája		súlyos víziközlekedési baleset
Vízi jármű	gyártója	Szabadság MGTSZ.
	típusa	zagyszivattyús szívó-nyomó úszókotró
	lobogója	magyar
	lajstromjele	MG-10022-40
	gyári száma	-
	tulajdonosa	HOM-KER Kft.
	üzembentartója	HOM-KER Kft.
Eset	napja és időpontja	2010. február 01. hajnalban
	helye	Makó, Maros 24,7 fkm.
Eset kapcsán	elhunytak száma	0
	súlyos sérültek száma	0
Vízi jármű rongálódásának mértéke		az úszómunkagép elsüllyedt
Lajstromozó állam		Magyar Köztársaság
Lajstromozó hatóság		NKH elődje Hajózási Főfelügyelet
Gyártást felügyelő hatóság		NKH elődje Hajózási Főfelügyelet
Eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet		KBSZ

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2010. február 03-án 02 óra 45 perckor az illetékes rendőrhatóság ügyeletese jelentette be.

A KBSZ ügyeletese

- 2010. február 03-án 02 óra 50 perckor jelentette a KBSZ ügyeletés vezetőjének,

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a súlyos víziközlekedési baleset vizsgálatára 2010. február 03-án az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Wimmer Gábor	balesetvizsgáló
tagja	Kiss László	balesetvizsgáló
tagja	Barnácz István	balesetvizsgáló
tagja	Sárközi Szilárd	meteorológiai szakreferens

Az eseményvizsgálat áttekintése

Az esemény hivatalos bejelentése két nappal később történt, mint az esemény bekövetkezése, emiatt a Vb a kiemelés időpontjáról az üzemeltetővel történt egyeztetés után, valamint a Makói Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályával a helyszín pontosítását követően, 2010. február 09-én utazott le az úszómunkagép süllyedésének helyszínre. A kotró a helyszíni szemle előtti napon emelték ki, és a Vb a helyszínen szemlét tartott.

A Vb a kotró személyzetét meghallgatta, amiről jegyzőkönyvet vett fel valamint a helyszínen fényképfelvételeket készített. A Vb a vizsgálatot a helyszíni szemle és meghallgatások, valamint a Makói Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályától másolatban megkapott jegyzőkönyvek, jelentések és fényképfelvételek alapján folytatta le.

Az eset rövid áttekintése

Az MG-10022-40 nyilvántartási számú szívó-nyomó úszókotrót az üzemeltető 2009. december 22-én ideiglenesen leállította. A személyzet a kotró műszaki berendezéseit víztelenítette, un. hidegre állítási munkálatokat hajtottak végre. A kotróról a környezetre veszélyes anyagokat, tüzelőanyagot, kenőanyagot, stb. elszállították. Az úszómunkagépet a parthoz közelebb húzták és kikötötték acél sodronykötelekkel, valamint horgonyát is ledobták. A köteleket szabálytalanul az élő fák törzséhez kötötték, ami szabálytalanság, de az esemény szempontjából nem volt jelentősége. A hidegre állítás után az üzemeltető megbízta a személyzetet, hogy annak egy-egy tagja a partról minden nap ellenőrizze az úszómunkagépet. A személyzet ezt meg is tette, de a fedélzetre nem lépett egy alkalommal sem. A 2010. január 31-i ellenőrzés során az ügyeletes megbízott (úszómunkagép vezető) kissé megdőlve találta az úszómunkagépet, amiről tájékoztatta az üzemeltetőt, de a pontontestre lépés életveszélyes volt a jeges fedélzeten a megcsúszás veszélye miatt. Az üzemeltető felvette a kapcsolatot a Szentesi tűzoltóság bűvárcsoportjával, de az sem vállalta életveszélyre hivatkozással a pontontest sarkának bekötését, hogy azt daruval meg lehessen emelni és a vizet így kiszivattyúzzák. A következő napon a reggeli ellenőrzés során már elmerülve találták az úszómunkagépet az ügyeletesek. Mind a január 31-én mind a február 01-én végrehajtott ellenőrzésen részt vett az üzemeltető által megbízott úszómunkagép vezető is. Az úszómunkagép kiemelése 2010. február 8-án parti autódaruval történt.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az úszólétesítmény útjának, munkavégzésének lefolyása

Az MG-10022-40 nyilvántartási számú úszómunkagépet az üzemeltető az év végén, a karácsonyi ünnepek előtt, 2009. december 22-én leállította, gépi berendezéseit hidegre állították, a környezetszennyező anyagokat (tüzelőanyag, kenőanyag, fagyálló, kenőzsír, egyéb anyagok) a munkagépről elszállították. Az úszómunkagépet a parthoz a lehető legközelebb húzták és kikötötték a parton lévő fákhöz acél sodronykötelekkel. Ez a kikötési mód szabályellenes, de az esemény bekövetkezésének szempontjából nem volt lényeges tényező.

1. sz. ábra: A szabálytalan kikötési mód

A kotrót ezen kívül még a horgonyának ledobásával is rögzítették. A hidegre állítási munkálatok után az üzemeltető szóban megbízta a kezelő személyzetet, hogy naponta szemrevételezéssel ellenőrizte a kikötött úszómunkagépet. Az üzemeltető és a személyzet között létrejött szóbeli megállapodásban, utasításban az is szerepet, hogy akkor kell értesíteni az üzemeltetőt, ha valamely problémát észlelnek ellenőrzés közben.

A 2010-es év januárjában igen hideg időjárás volt az egész ország területén, és emiatt a lassú folyású Maroson összefüggő jégtakaró alakult ki, jégzajlás, jégtorlódás jellemezte a január végi időjárást Makó térségében. A személyzet az ellenőrzéseket a reggeli órákban végezte és a 2010. január 31-i ellenőrzés alkalmával a megbízott ügyeletes két munkatársával a kotrót megdőlt állapotban találta. Az ügyeletes elmondása szerint tájékoztatta erről az üzemeltetőt, de az úszómunkagép fedélzetére nem tudtak bejutni a jeges csúszós fedélzet miatt. Azt látták, hogy a pontontest sarka kb. 40 cm-el a vízszint alatt van, és emiatt szóltak is a Szentesi Tűzoltóságnak, de ők nem vállalták a pontontest autódarura történő bekötését életveszélyre való hivatkozással. Ha a pontontest sarkát autódarúval a víz fölé emelik, lehetőség lett volna a befolyt víz kiszivattyúzásra. A következő napi ellenőrzés alkalmával, 2010. február 01-én, a reggeli órákban már elsüllyedt állapotban találta a kotrót az ellenőrző személyzet. A folyó vizéből a kotró tetejének mintegy 50 cm-e látszott ki. Az elsüllyedt úszómunkagépet 2010. február 08-án emelték ki a partról egy autódarúval.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos	0	0	0
Súlyos	0	0	0
Könnyű	0	0	0
Nem sérült	0	0	–

1.3 Az úszólétesítmény sérülése

Az úszólétesítmény a súlyos víziközlekedési balesetben elsüllyedt, de javítható módon sérült meg, a gépi berendezések karbantartása és a vízmentes terek takarítása, ellenőrzése után a NKH szemléje utáni engedélyével az úszómunkagép ismét üzemelhet.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kárt a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem hoztak tudomására.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 Az úszómunkagép vezetője

Kora, neme, állampolgársága		53 éves, férfi, magyar
Szakmai képesítése	Képesítése	úszómunkagép vezető
	Egészségügyi alkalmasság	2012. szeptember 03.
	Egyéb szakmai bizonyítvány	nincs
Behajózás ideje	Az adott hajón eltöltött idő	17 év
	Utolsó 12 hónapban	folyamatos
	Utolsó 30 napban	folyamatos

1.5.2 Az úszómunkagép beosztott kezelője

Az úszómunkagépen dolgozó kezelő személy nem volt munkára beosztva az esemény idején.

1.5.3 A személyzet egyéb tagjai

Az úszómunkagépen több személy nem dolgozott.

1.6 Az úszólétesítmény adatai

Gyártás helye	szabadság MGTSZ Csanádpalota
Gyártás éve	nem ismert
Utolsó szemle helye, ideje	2008. december
Üzemképességi bizonyítvány érvényességi ideje	2011. május 31.

1.6.1 A hajótest adatai

Hajótest utolsó víz alatti szemléje	2008. október 16.

1.6.2 A vízi jármű főmotor adatai

Gyártás éve, beépítés	nem ismert,1996
Gyártó	SCANIA
Típus	Scania DSC 1123 dieselmotor
Teljesítmény	264 kW
Utolsó nagyjavítás óta	1800 óra
Utolsó karbantartás óta	380 óra

1.6.3 A meghibásodott berendezés adatai

Az eset kapcsán nem hibásodott meg berendezés, ezért további részletezése nem szükséges.

1.6.4 A vízi jármű terhelési adatai

Üres tömeg	10 800 kg
Üzemanyag tömege	0 l = 0 kg
Felszerelések, berendezések tömege	900 kg
Összesen	11 700 kg
Teljes vízkiszorítás	11 700 kg
Megengedett legnagyobb merülés	0,6 m
Merülés a baleset idején	–

1.7 Meteorológiai adatok

- Igen hideg, szeles, télies időjárás, borult égbolt. A levegő hőmérséklete hajnalban: -3 ..-5 °C fok volt, a páratartalom 80 % körüli. Az égbolt napkeltéig (07:05) borult, utána havazni is elkezdett (a földön eleve volt 3-5 cm hó), így a napfelkeltét megelőző pirkadati órában és utána is inkább sötét szürkesség lehetett, de korlátozott látási viszonyokat a környező településekről nem jelentettek. A szél a térségben kissé élénk, É-Ny-i volt.
- Teljesen összefüggő, torlódó jégtakaró a Maroson, Vízhőfok: 0 és +1 °C között
- A Maros vízállása a balesetet megelőző napokban igen változó volt, több mint 1 métert emelkedett a víz. A jégzajlás előbb 60%-os, később 100%-os volt, majd beállt jéggé, azután pedig torlódó jéggé változott.

1.8 Navigációs berendezések

Az úszómunkagépen navigációs berendezés felszerelése nem előírás.

1.9 Összeköttetés

Az úszómunkagépen kommunikációs berendezés felszerelése nem előírás.

1.10 Kikötői adatok

A kikötő paraméterei az esemény bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.11 Adatrögzítők

Az úszólétesítményen adatrögzítő nem volt, felszerelése nem előírás.

1.12 A roncsra vonatkozó adatok

Az eset kapcsán roncs nem keletkezett. A kiemelt úszómunkagép szakértői vizsgálatát az illetékes rendőrhatalóság nem kérte. A kotró javítható módon sérült meg.

1.13 Az orvosi vizsgálatok adatai

Orvossalakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 A túlélés lehetősége

Az eset során életveszély nem alakult ki, személyi sérülés nem történt.

1.16 Próbák és kísérletek

Próbákat, kísérleteket a Vb nem végeztetett.

1.17 Érintett szervezetek jellemzése

Az üzemeltető három kotróval rendelkezik, ebből a Makón működő csak az egyik, a másik kettő szintén a közelben van. Az üzemeltető szóbeli utasítással rendelkezett az úszómunkagépek felügyeletéről. A kotrón dolgozó személyzet feladata volt, az úszómű ellenőrzése naponta. A szívó-kotrókat üzemeltető kft. 1994-ben alakult és az óta problémamentesen üzemeltették munkagépeiket.

1.18 Az esetre vonatkozó jogi szabályozások

A vízi közlekedés rendjéről szóló 39/2003. (VI. 13.) GKM rendelet mellékleteként kiadott HAJÓZÁSI SZABÁLYZAT.

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS BELVÍZI HAJÓZÁSI SZABÁLYOK

1. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.04 cikk - Kötelező gondosság

2. A hajó vezetőjének a Szabályzat külön rendelkezése hiányában is meg kell tennie a kötelező gondosságból és a bevált szakmai gyakorlatból fakadó valamennyi óvintézkedést, hogy elkerülje különösen:
  - az emberéletet fenyegető veszélyt,
  - a hajókban vagy úszóanyagok kötelekeiben, partban és a hajóútban vagy annak közvetlen közelében levő bármilyen műtárgyban, illetve berendezésben okozott kárt,
  - lehetőség szerint a környezet szennyezését.
3. A fenti rendelkezések arra a személyre is vonatkoznak, akire az úszómű felügyeletét bízta.

7. Fejezet

A VESZTEGLÉS SZABÁLYAI

7.04 cikk - Kikötés

3. Kikötéshez vagy zátonyról leszabadításra tilos fát, mellvédet, oszlopot, kerékvetőt, fémlépcsőt vagy korlátot stb. használni.

7.08 cikk - Az őrszolgálat ellátása

2. Az összes többi veszteglő hajót, úszóanyagok kötelékét és úszóművet olyan személy felügyelete alatt kell tartani, aki szükség esetén - ha azt a helyi viszonyok vagy az illetékes hatóságok rendelkezései megkövetelik - gyors intézkedésre képes.

II. Rész

1. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.01 cikk - Fogalom meghatározások

- n) *őrszolgálat* - úszó létesítményen vagy parti őrhelyen tartott - az úszó létesítmény biztonságának megőrzésére szolgáló - állandó figyelőszolgálat,
- p) *ügyeleti szolgálat* - úszó létesítményen vagy olyan helyen tartott készenléti szolgálat, ahonnan szükség esetén azonnali intézkedés foganatosítható,

1.02 cikk - A vízi jármű vezetője és az úszómű felügyeletéért felelős személy

4. A nyilvántartásba vételre kötelezett úszómű felügyeletéről az üzemben tartó köteles gondoskodni. A Szabályzat I. része 1.02 cikkének 5. bekezdése szerinti felügyeletet ellátó személynek a hajózási hatóság eltérő rendelkezésének hiányában legalább matróz képesítéssel kell rendelkeznie.

5.03 cikk - Őr- és ügyeleti szolgálat

3. A hajóúton kívül veszteglő
  - robbanó- vagy radioaktív anyagot szállító hajón, valamint ha a helyi körülmények ezt indokolják (pl. jégzajlás, árvíz, lékesedés, tűzveszély, erős szél) őrszolgálatot kell tartani.

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során az általánostól eltérő módszerek alkalmazása nem volt szükséges.

2. ELEMZÉS

A vízijármű érvényes okmányokkal rendelkezett, testszerkezete jó állapotú volt, néhány évvel ezelőtt az úszótestet teljesen felújították, gyakorlatilag kicserélték. A személyzet rendelkezett a szükséges képesítéssel és már régóta dolgozott a kotrón, eddig minden probléma nélkül.

A személyzet a hidegre állítási munkálatokat rendben elvégezte, az úszóművön a pontontesttel kapcsolatosan nem történt olyan munkavégzés, amely következtében a süllyedés bekövetkezhetett volna. A hidegre állítás ezen az úszómunkagépen a szivattyút működtető dieselmotor és a kitermelő szivattyú víztelenítését jelenti.

A személyzet az úszómunkagépet szabálytalanul ugyan, de kikötötte a parton lévő fához valamint a horgonyát is ledobták, hogy minél biztosabban rögzítsék a kotrót. A kikötő kötelek élő fához kötése szabálytalan, de az esemény szempontjából nem volt jelentősége.

A súlyos víziközlekedési baleset időszakában a Maroson 100 %-osan zajló jég néhány nap alatt torlódó jéggé változott, és a vízállás is 25 cm-ről szintén néhány nap alatt 140 cm-re emelkedett.

Maros folyó vízállásai Makónál		
Dátum	Vízállás cm	jégzajlás %-ban
2010. január 27.	25 cm	60
2010. január 28.	10 cm	90
2010. január 29.	61 cm	100
2010. január 30.	124 cm	beállt jég
2010. január 31.	140 cm	beállt jég
2010. február 01.	166 cm	torlódó jég
2010. február 02.	145 cm	torlódó jég

2. sz. ábra: vízállástáblázat kigyűjtés

Aki vízen üzemeltet úszómunkagépet, annak a mindenkori és a várható vízállással és időjárási körülményekkel is tisztában kell lennie, ill. folyamatosan figyelnie kell a várható vízállásokat, különösen akkor, ha egy úszómű őrizetlenül áll partközelen.

Általánosan szokásos eljárás a hajózásban, hogy mielőtt a jégzajlás megkezdődik és a hosszabb táv előrejelzések alátámasztják a jégzajlás várható bekövetkeztét, akkor a parthoz kötött úszóműveket onnan kikötik, és védett öbölbe vontatják. Amennyiben az úszómunkagépet mégsem viszik védett zárt öbölbe un. teletésre, akkor szükséges egy rendszeres figyelőszolgálat létrehozása és ennek a szolgálatnak a feladata a kikötött úszómunkagép előtt, mellett a jeget törni, eltávolítani, amikor a jég már beállt. A vízügyi honlapon már január 30-án beállt jég volt olvasható a Maros makói szakaszára vonatkozóan. Tehát ha ez a jégtörés, jégeltávolítás megtörténik, akkor ugyancsak nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy a súlyos víziközlekedési baleset nem következik be.

A baleset súlyosságát csökkentette az, hogy a kotró kikötőkötelei nem szakadtak el, és az úszómű nem sodródott el a zajló jéggel együtt a kikötés helyétől több kilométer távolságra a folyón, és így nem következett be az úszómunkagép megsemmisülése.

Mivel a kiemelt hajótesten lékesedés nem volt tapasztalható, ezért tekintettel a jegesedés tényére, a Vb véleménye szerint a kotró elsüllyedéséhez az vezethetett, hogy a torlódó jég a víz emelkedésének köszönhetően rátorlódott az úszómunkagép horgonykötelére és a kotró szélére, lenyomva annak víz felőli oldalát vagy sarkát, és a pontontest bűvő nyílásain a víz a pontontest víz felőli oldalába kezdett szivárogni,

amitől az úszó- létesítmény kissé megdőlt. A folyamatos jégmozgás következtében egy idő múltán ez az állapot megszűnt és a kotró ugyan megdőlt, de stabil úszóhelyzetben maradt. Ezt az állapotot láthatta személyzet 2010. január 31-én. A következő napon ismét egy kb. 25 cm-es vízszintemelkedés történt, ami újabb jégtorlasz mozgásokat idézett elő. A jégtáblák újból, (ismét) lenyomták a kotró horgonykötelét és az úszómű víz felőli oldalát, és a már megdőlt pontontestbe ismét szivárogni kezdett a víz, a búvó nyílások fedeleinél. Ezek a fedelek nem voltak vízmentesen zárhatóak, tehát a víz bejutása a pontontestbe gyakorlatilag akadálymentes volt. Amikor a vízbetörés okozta dőlés következtében a súlypontváltozások hatására a stabilis állapot labilisra változott, akkor az úszómunkagép jelentősebb mértékben megdőlt, majd amikor a pontontest megtelt vízzel, a kotró elsüllyedt.

A Vb álláspontja szerint az úszómunkagép vezetője, mikor látta a megdőlt állapotot, hozhatott volna olyan intézkedést, ami a későbbi események láncolatát megszakíthatja. A megbízott személy, aki munkatársaival a 2010. január 31-i ellenőrzést végezte, amikor tapasztalta a kotró megdőlt állapotát, mindenképpen meg kellett volna próbálni, valahogy a pontontest közelébe jutni, süllyedt sarkának bekötését drótkötéssel valamelyik kikötőbakra, vagy más fix pontra. Ehhez a munkához a szükséges felszerelések, védőeszközök megszerzését kellett volna előtérbe helyezni. A bekötött drótkötelet azután ki lehetett volna vinni a partra, és egy autódaru így már meg tudta volna emelni a kotró sarkát. A pontontestben összegyűlt víz, így kiszivattyúzható lett volna, és amennyiben a pontontestből a vizet kiszivattyúzzák, nagy valószínűséggel megakadályozhatták volna a kotró süllyedését.

Az elsüllyedt úszómunkagép mellett a Vb ott látta a viszonylag nagyméretű munkacsónakot, annak segítségével, esetleg más módon pl. egy-két széles padló jégre történő ráfektetésével az úszókotró közvetlen közelébe juthatott volna a személyzet mentőmellényben, és akkor nem alakul ki életveszély a mentési munka előkészítése közben.

Az üzemeltetőnek ill. a személyzetnek folyamatosan tájékozódni kellett volna a folyó vízállásáról és az időjárási körülményekről. Ezt vagy nem tette meg a homokkitermelő Kft, vagy nem vette figyelembe. A Maros folyó igen ingadozó vízállása miatt, hajózhatósága eléggé korlátozott, feltehetően emiatt és a magas vontatási költségek miatt nem vontatták az úszómunkagépet az eset helyszínétől kb. 30 km-re lévő szegedi téli kikötőbe.

Az úszómunkagép vezetője nem tartotta be a HSZ alábbi szabályait: „A vízi közlekedés rendjéről szóló 39/2003. (VI. 13.) GKM rendelet mellékleteként kiadott Hajózási Szabályzat I. Rész Általános belvízi hajózási szabályok 1. Fejezet Általános Rendelkezések 1.04 cikk - Kötelező gondosság 2-3. pont; 7. Fejezet 7.04 cikk - Kikötés 3. pont; 7.08 cikk - Az őrszolgálat ellátása 2. pont; a II. Rész1. Fejezet Általános rendelkezések 1.01 cikk - Fogalom meghatározások n, p alpontok; 1.02 cikk - A vízi jármű vezetője és az úszómű felügyeletéért felelős személy 4. pont valamint az 5.03 cikk - Őr- és ügyeleti szolgálat 3. pont.” Ezen szabályok a kötelező gondosságra, a veszteglés szabályaira, a kikötésre, és az őrszolgálat ellátására vonatkoznak.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 **Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

Amikor a személyzet észlelte a megdőlt állapotot, azonnal intézkedniük kellett volna, és minden lehetséges módon megpróbálni megszerezni a pontontest mentéséhez szükséges felszereléseket, védőeszközöket, anyagokat, és a megdőlt kotró mentését előkészíteni, megkezdeni. Nem kezelték a helyzetet kellő gondossággal, körültekintéssel ill. előzőleg a feltorlódott jég eltávolítását sem végezték el. A közelben volt a kotró tartozékát képező munkacsónak, annak segítségével is a kotró közelébe juthattak volna és a mentést elkezdhatték volna előkészíteni. A pontontest valamely szélső pontjának sodronykötéllel történő megkötése lehetővé tette volna, a pontontest megemelését autódaruval, majd ezután a pontontestből a víz szivattyúzását.

3.2 **Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A megbízott személyzet ill. az üzemeltető nem tájékozódta kellően a Maros folyó vízállásának változásáról, illetve a jegesedés mértékéről, torlódásáról, és emiatt túlzott mértékben vállaltak kockázatot az úszómunkagép őrzésének megszervezésével kapcsolatban.

3.3 **Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatonövelő tényezők**

A Vb nem talált olyan kockázatonövelő tényezőt, körülményt, amely az eset bekövetkezésével nem hozható összefüggésbe.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

BA2010-010-6_1. Az úszómunkagép elsüllyedésében szerepet játszott a személyzet nem kellő felkészültsége, gondossága, figyelmessége. Amikor a megdőlt állapotot tapasztalták, nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy a mentést, előkészítsék, és az ehhez szükséges felszereléseket, védőeszközöket beszerezzék, megszerezzék, ezért a Vb javasolja az üzemeltetőnek, hogy az úszómunkagépet kezelő személyzet minden tagját oktassák ki, hogy hasonló vészhelyzet esetén milyen konkrét intézkedéseket kell megvalósítaniuk, és a szükséges felszerelések, védőeszközök, anyagok hol találhatóak, vagy honnan szerezhetők be. Ezt az intézkedési tervet az úszómunkagépen függesztik ki.

5. MELLÉKLETEK

- Fényképfelvételek
- Melléklet

Budapest, 2010. augusztus 16.

Wimmer Gábor
Vb vezetője

Kiss László
Vb tagja

Barnácz István
Vb tagja

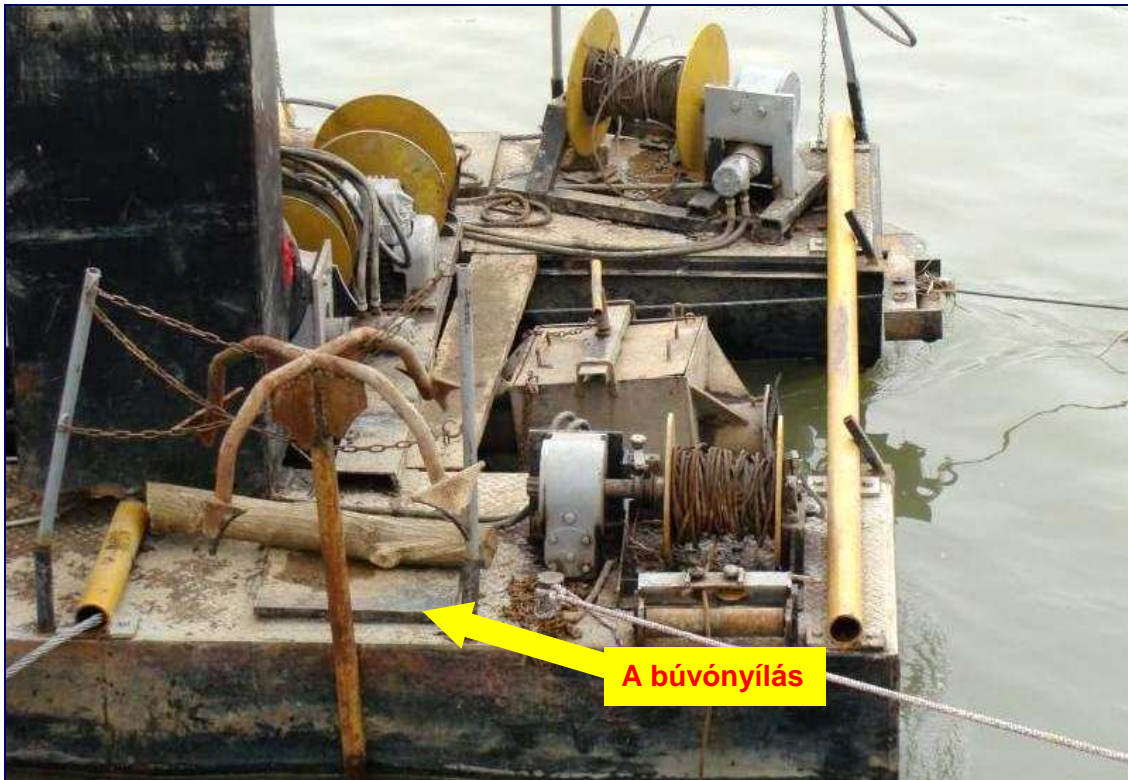
Sárközi Szilárd
Vb tagja

3. sz. ábra: Az elsüllyedt kötő a part mellett a munkacsónakkal

4. sz. ábra: A kiemelt úszómunkagép

5. sz. ábra: A pontontest búvó nyílásai

6. sz. ábra: A Maros folyó jégviszonyai az esemény napján

1. SZ. MELLÉKLET: MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

fkm	folyamkilométer
GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
HSZ	Hajózási Szabályzat
IMO	International Maritime Organization Nemzetközi Tengerészeti Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
ms	motoros
NAVINFO	Hajózási Segélykérő és Információs Rendszer
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
RSOE	Rádiós Segélyhívó Országos Egyesület
SOLAS	Safety of Life at Sea (Életbiztonság a tengeren)
Vb	Vizsgálóbizottság